

IAC "Maritsa" - 95 de ani de sprijin pentru producătorii și procesatorii de ardei

Автор(и): доц. д-р Величка Тодорова, ИЗК "Марица", ССА

Дата: 02.04.2025 Брой: 4/2025

Rezumat

Ardeiul este o cultură legumicolă tradițională și de importanță economică pentru Bulgaria. Diverse tipuri de ardei au fost cultivate pe teritoriile noastre de secole. Prin bogata diversitate creată în țara noastră și în străinătate și prin metodele de cultivare aplicate, grădinarii bulgari au adus o contribuție distinctă și recunoscută la răspândirea și îmbogățirea ardeiului într-o serie de țări europene și din alte zone ale lumii.

Institutul de Cercetări pentru Legumicultură „Maritsa” (ICL „Maritsa”) este moștenitorul și continuatorul activității lor și sărbătorește în acest an a 95-a aniversare de la înființare. În această perioadă, a adus o contribuție

enormă la dezvoltarea acestei culturi prin aplicarea unor abordări și metode științifice pentru rezolvarea numeroaselor probleme conexe.

Rolul său în colectarea, studiul și conservarea resurselor genetice valoroase de ardei este incontestabil, la fel ca și contribuția la popularizarea culturii prin soiurile create și introduse atât în Bulgaria, cât și în străinătate. ICL „Maritsa” dezvoltă și oferă producătorilor soiuri cu randament ridicat și de înaltă calitate, cu direcții diverse de utilizare a fructelor, dintre care unele sunt rezistente la importante boli virale și fungice.

Înființare și dezvoltare

Institutul de Cercetări pentru Legumicultură Maritsa a fost înființat la 1.04.1930 prin ordin al Ministerului Agriculturii ca Stațiunea Agricolă de Stat Plovdiv, pe un teren achiziționat de stat de la atuncia fermă privată a lui Milyo S. Baltov, cu o suprafață de 3634 da. La început, activitatea de cercetare s-a desfășurat pe teme de ameliorare a culturilor legumicole, a orezului, a plantelor furajere și textile, precum și pe probleme de irigații. În 1941, stațiunea experimentală s-a transformat în institut și, deoarece este situată în valea râului Maritsa, iar condițiile sale climatice și de sol sunt caracteristice întregii regiuni, i s-a dat numele „Maritsa”.

Începând din 1956, Institutul Maritsa și-a concentrat activitățile principale pe probleme legate de culturile legumicole și orez, iar din 1973 desfășoară activități de cercetare științifică, aplicată și de servicii doar în domeniul ameliorării culturilor legumicole și a cartofului și a tehnologiilor de cultivare a acestora.

Începutul este asociat cu boom-ul emergent în producția legumicolă – piețele interne și de export, precum și industria conservării în curs de formare, au impus noi cerințe privind calitatea legumelor. În acest sens, au fost organizate expediții pentru colectarea și studiul unor forme locale diverse de ardei.

Treptat și sustenabil, cercetările genetice și de ameliorare pe ardei au fost aprofundate, incluzând studii privind aplicarea metodei heterozisului, sterilizarea masculină etc. S-au extins studiile privind elemente tehnologice individuale în producția de ardei. A fost examinată influența diferitelor tipuri de sisteme de irigații, a compoziției solului, rolul rotațiilor culturilor și altele. În paralel, au fost testate și introduse mașini care mecanizează semănatul, plantatul, recoltarea și alte procese. Au fost identificate boli și dăunători ai ardeiului și au fost studiate măsuri adecvate de combatere.

Rezultate practice ale activităților de ameliorare a ardeiului la ICL „Maritsa”

În etapa inițială de după înființare, au fost selectate, stabilizate și răspândite în țară și în străinătate o serie de soiuri populație (Byal Kalinkov, Balgarski ratund, Shumenski ratund, Kalinkov zelen, Sivria, Gorogled, Djulyunska shipka, Byala shipka etc.). Academicianul Pavel Popov a elaborat o clasificare a ardeiului care este utilizată și astăzi în Bulgaria și în țările vecine. Ulterior, a fost creat un număr semnificativ de soiuri, multe dintre acestea fiind, pentru o perioadă lungă, principalele în producția de ardei. Unele dintre ele sunt încă căutate și cultivate, precum Kurtovska kapiya 1619, Sivria 600, Gorogled 6, Djulyunska shipka 1021 etc. [2].

Ca urmare a cercetărilor ținute și a aplicării unor metode de ameliorare mai complexe, cum ar fi hibridarea intervarietată și interspecifică și utilizarea efectului de heterozis, au fost create soiuri cu randament ridicat și de înaltă calitate, cu direcții diverse de producție și consum – Hebar, Kapiya 1300, Kapiya UV (Vertus), Buketen 50, Maritsa, Stryama etc., iar mai târziu soiurile Kurtovska kapiya 1, ICL Rubin, Kaloyan, hibrizii F1 Yasen și Milkana, și Ivaylovska kapiya. Acesta din urmă a fost creat în colaborare cu Stațiunea Experimentală Agricolă, Pazardzhik (OCPZ, Pazardzhik).

Cele mai noi soiuri ale ICL „Maritsa” – Ruevit, Baltovska kapiya și Dan-Dan, și soiul candidat Zlatina au fost create în colaborare cu Centrul de Biologie și Biotehnologie a Sistemelor Vegetale (CPSBB) ca urmare a implementării proiectului internațional PlantaSYST.

ICL „Maritsa” în prezent

Sunt studiate elemente tehnologice și sunt dezvoltate tehnologii complete, în concordanță cu inovațiile – folii de mulcire, plantatoare, sisteme automate de fertilizare și irigații etc. Sunt căutate mijloace, abordări și soluții raționale pentru combaterea integrată a dăunătorilor și pentru fertilitatea solului în condiții de producție în sere și în câmp deschis.

Pe câmpul certificat organic de la ICL „Maritsa”, este testată reacția soiurilor de ardei și sunt studiate sisteme de cultivare combinată a ardeiului cu culturi legumicole și aromatice [3].

Este evaluată reacția soiurilor de ardei la factori abiotici – temperatură ridicată și secetă [4]. Sunt identificate surse de rezistență la stres abiotici și biotici [4], [5], [6], iar studiile vizând obținerea de produse de înaltă calitate, bogate în vitamine, minerale, pigmenți etc. sunt în curs [7], [8].

Sunt studiate o serie de boli și dăunători noi și semnificativi ai ardeiului și sunt căutate metode tradiționale și alternative pentru combaterea acestora [9], [10]. În acest sens, cele mai noi soiuri de ardei ameliorate la ICL „Maritsa” posedă rezistență la verticilioză sau la infecția cu tobamovirusuri – virusul mozaicului tutunului și virusul mozaicului blând al ardeiului [11].

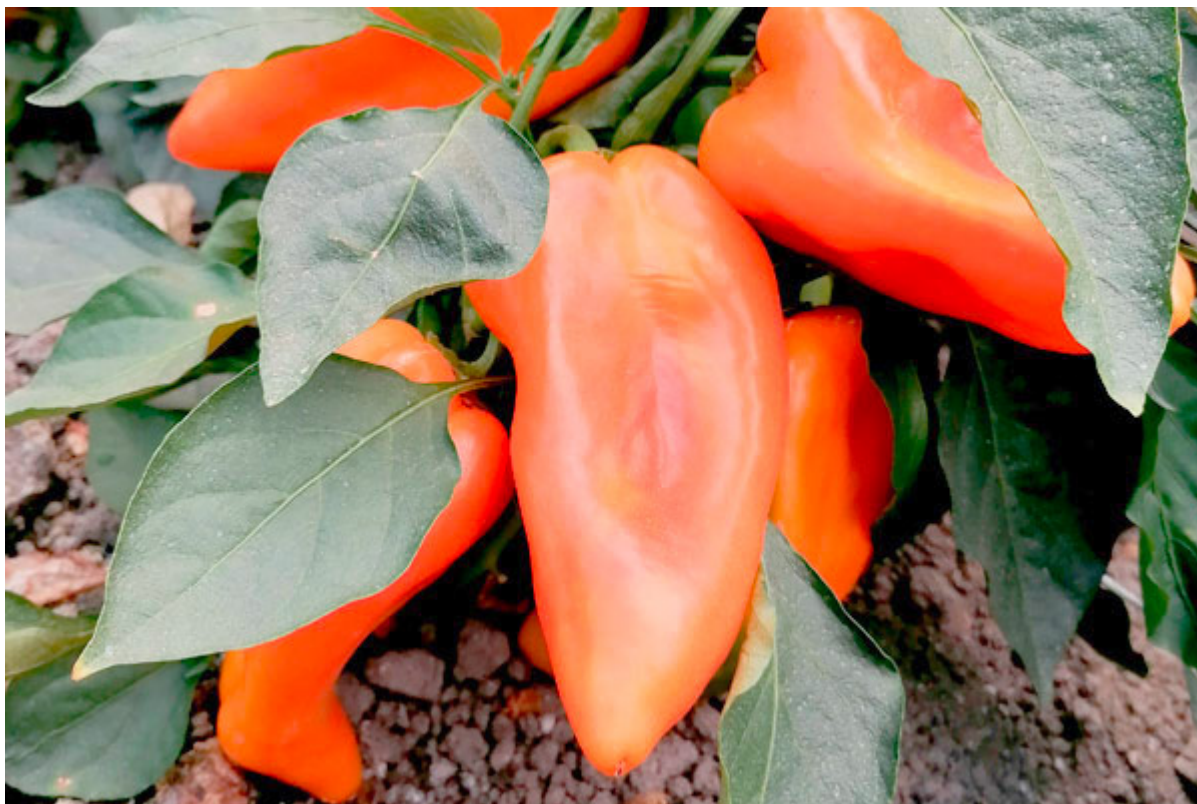
Ruevit – Soi de ardei nedeterminat de tipul Corn, potrivit pentru cultivare în sere și în câmp deschis. Fructele sunt pendente, cu un singur vârf, verzi/roșii, picante, cu lungimea de 16-18 cm, lățimea de aproximativ 2-2,5 cm, grosimea pericarplui de 2-2,5 mm și greutatea medie a fructului de 25-30 g. Sunt destinate consumului proaspăt și procesării (murături etc.). Soiul este cu randament ridicat și rezistent la verticiloză (*Verticillium dahliae* Kleb.).

Baltovska kapiya – Soi de ardei nedeterminat de tipul Kapiya, potrivit pentru cultivare în sere și în câmp deschis. Fructele sunt pendente, cu un singur vârf, verzi/roșii, dulci, cu lungimea de 13-15 cm, lățimea de 4-5 cm, grosimea pericarplui de aproximativ 4 mm și greutatea medie a fructului de 75-85 g. Sunt destinate consumului proaspăt și procesării (prăjire, cojire, piure, liuteniță etc.). Soiul este cu randament ridicat (0,8 kg/plantă) și rezistent la virusul mozaicului tutunului (TMV).

Dan-Dan – Soi nedeterminat din grupul Ardeilor Lățiți, potrivit pentru cultivare în structuri protejate și pentru producția în câmp deschis. Fructele sunt pendente, dulci, cu lungimea de 10-12 cm, lățimea de 7-8 cm, greutatea fructului de 100-120 g și grosimea pericarplui de 5-6 mm. La maturitatea tehnică, fructele sunt alb-verzui până la alb-ceruit, iar la maturitatea botanică – roșii. Produsul este destinat consumului proaspăt și procesării (umplut etc.). Soiul Dan-Dan este cu randament ridicat (1,10 kg/plantă) și rezistent la virusul mozaicului blând al ardeiului (PMMoV).

Zlatina – Noul soi candidat de ardei cu randament ridicat de tipul Kapiya, potrivit pentru cultivare în câmp deschis și în sere. Fructele sunt pendente și foarte uniforme până în vârful plantei. La maturitatea tehnică sunt verzi până la verde-închis, iar la maturitatea botanică – portocalii. Au o lungime de 12 până la 14 cm, cu o lățime la bază de 5,5-6,5 cm, grosimea pericarplui de 4-5 mm și greutatea medie a fructului de 100-120 g. Fructele sunt dulci, cu calități gustative foarte bune atât proaspete, cât și procesate. Au un conținut crescut de vitamina C și beta-caroten și, după prăjire, prezintă o cojire excelentă și o evaluare organoleptică foarte bună.

Proiecte de cercetare cu ARDEIUL ca obiect de studiu

Proiectele naționale de cercetare în cadrul Academiei de Științe Agricole